

Parlamentul
Republicii Moldova

A.N. nr. 60

03.03.2023

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art. 73 al Constituției Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legii nr.105/2003 privind protecția consumatorilor și Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării).

Anexe:

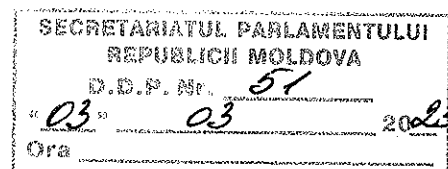
1. Proiectul legii – 3 pag.;
2. Nota informativă – 6 pag..

Deputat în Parlament

Alexandr NESTEROVSCHI

F. Sagare

In. Sibova

**Lege pentru modificarea
unor acte normative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. - Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 176-181, art. 513) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 18¹ se completează cu aliniatele (4), (5) și (6) cu următorul conținut:

” (4) Situațiile în care consumatorul este proprietarul apartamentului (încăperii locuibile în cămine) deconectat integral de la sistemul centralizat de încălzire, prin care sunt prestate serviciile respective de livrare energiei termice, însă consumatorul a instalat altă sursă de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăpere în perioada de iarnă la un nivel de cel puțin + 18 °C, sunt considerate ca cazuri neconformității serviciului prestat.

(5) În cazurile specificate în alin.(4), consumatorul nu achită plata pentru încălzire prestatorului de servicii – furnizorului energiei termice.

(6) În alte cazuri în care consumatorul este proprietarul apartamentului (încăperii locuibile în cămine) deconectat integral de la sistemul centralizat de încălzire, prin care sunt prestate serviciile respective de livrare energiei termice, însă consumatorul nu asigură întreținerea în perioada de iarnă pe întreagă suprafața apartamentului (încăperii locuibile în cămine) temperaturii constante în încăpere la un nivel de cel puțin + 18 °C, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de la 5 % până la 10% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine).

Modul de aplicare prevederilor prezentul aliniat și metodologia de calculare, facturare, repartizare și plată consumului de energie termică, precum și a costului aferent acestui consum între consumatorii deconectați de la sistemul centralizat de

încălzire care nu asigură întreținerea în perioada de iarnă pe întregă suprafața apartamentului (încăperii locuibile în cămine) temperaturii constante în încăpere la un nivel de cel puțin + 18 °C, sunt stabilite conform unui regulament aprobat de Guvern.”

Art. II. - Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 178-184, art. 415) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 42 aliniatul (12) va avea următorul conținut:

”(12) În cazul în care deconectarea instalației de utilizare a energiei termice de la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică a fost deja efectuată, precum și consumatorul care este proprietarul apartamentului (încăperii locuibile în cămine) a instalat altă sursă de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăpere în perioada de iarnă la un nivel de cel puțin + 18 °C, el este scutit de la plata pentru încălzire prestatorului de servicii – furnizorului energiei termice.”

2. Articolul 42 se completează cu aliniatul (13) cu următorul conținut:

”(13) În alte cazuri în care consumatorul este proprietarul apartamentului (încăperii locuibile în cămine) deconectat integral de la sistemul centralizat de încălzire, prin care sunt prestate serviciile respective de livrare energiei termice, însă consumatorul nu asigură întreținerea în perioada de iarnă pe întregă suprafața apartamentului (încăperii locuibile în cămine) temperaturii constante în încăpere la un nivel de cel puțin + 18 °C, el achită plata pentru încălzire în mărime de la 5% până la 10% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine).

Modul de aplicare prevederilor prezentul aliniat și metodologia de calculare, facturare, repartizare și plată consumului de energie termică, precum și a costului aferent acestui consum între consumatorii deconectați de la sistemul centralizat de încălzire care nu asigură întreținerea în perioada de iarnă pe întregă suprafața apartamentului (încăperii locuibile în cămine) temperaturii constante în încăpere la

un nivel de cel puțin + 18 °C , sunt stabilite conform unui regulament aprobat de Guvern.”

Art. III. – (1) Prezenta lege în conformitate cu prevederile art.56 alin.(1) și (3) Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 1 lună de la data intrării în vigoare prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea în concordanță a legislației în vigoare cu prezenta lege;

b) va aduce în concordanță actele sale normative cu prezenta lege;

c) va asigura reexaminarea și anularea de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate a actelor normative care contravin prezentei legi;

d) va asigura elaborarea și aprobarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare prevederilor prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de Lege privind modificarea unor acte normative

Denumirea autorului

Alexandr Nesterovschi

Deputat în Parlament

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite.

În primul rând este necesar de menționat că în perioada anilor 2002 – 2022 procedura și modul de contorizare, facturare și stabilire plății pentru așa zisă utilizarea energiei termice de consumatori (în sensul prevederilor art.1 din Legea nr.105/2003 privind protecția consumatorilor) – proprietarii apartamentelor (încăperilor locuibile în cămine) deconectate integral de la sistemul centralizat de încălzire, prin care sunt prestate serviciile respective de livrare energiei termice, cu condiția că consumatorul a instalat sau nu altă sursă de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăpere în perioada de iarnă la un nivel de cel puțin + 18 °C, precum și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sisteme de încălzire au fost stabilite exclusiv de Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sisteme de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

După intrarea în vigoare pe data de 11 iulie 2014 Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică cadrul normativ în domeniul indicat a fost completat la nivel legislativ și în primul rând cu prevederile art.42 *"Deconectarea, întreruperea și limitarea alimentării cu energie termică"* din acest act legislativ.

În anul 2022 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a examinat sesizarea nr. 205a/2020 formulată de un deputat în Parlamentul Republicii Moldova, pe baza art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art. 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 alin. (1) lit. g) din Codul Jurisdicției Constituționale. În această sesizare se solicită controlul constituționalității art. 42 alin. (12) din Legea nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și a punctelor 8, 8¹, 8², 8³, 8⁴, 8⁵ și 8⁶ din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

Sesizarea nr. 122g/2021 a avut la bază o excepție de neconstituționalitate a prevederilor punctelor 8, 8¹, 8³ și 8⁶ din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru

fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectări la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002. Excepția a fost ridicată de dl Petru Ciobanu și de dna Angelica Ciobanu, apelanți în dosarul nr. 2a-3566/20, pendinte la Curtea de Apel Chișinău. Această sesizare a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători de la Curtea de Apel Chișinău format din dl Ion Țurcan și dnele Ana Panov și Liuba Pruteanu.

Prin urmare, având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor nr. 205a/2020 și nr. 122g/2021, Curtea a decis conexarea acestora într-un singur dosar, pe baza art. 43 din Codul Jurisdicției Constituționale, căruia i-a atribuit numărul 205a/2020.

Sesizarea nr. 205a/2020 a fost examinată și admisă partial de Curtea Constituțională a Republicii Moldova (Hotărârea nr.4 din 3 martie 2022) și anume a fost (pct.2) declarată inadmisibilă în partea privind articolul 42 alin. (12) din Legea nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și punctul 8³ din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

Totodată, potrivit pct.3 din Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.4 din 3 martie 2022 au fost declarate neconstituționale punctele 8¹, 8², 8³, 8⁴ și 8⁶ din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

În același timp Onorată Curtea a menționat că efectele Hotărârii nr.4 din 3 martie 2022 se aplică începând cu data de 1 mai 2022, cu excepția sesizării depuse de dl Petru Ciobanu și de dna Angelica Ciobanu, apelanți în dosarul nr.2a-3566/20, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, în care hotărârea se aplică de la data adoptării.

Totodată, este necesar de menționat un moment foarte important – afară de declararea neconstituționalității punctelor, 8¹, 8², 8³, 8⁴ și 8⁶ din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 Curtea Constituțională a înaintat o adresare către Parlamentul Republicii Moldova și în conformitate cu prevederile articolului 281 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a solicitat Parlamentului examinarea acestei adresări cu comunicarea despre rezultatele examinării în termenele prevăzute de lege, ceea ce nu a fost făcută de Parlamentul Republicii Moldova.

Prin adresa sa nr.PCC-01/205a/86 din 3 martie 2022 Curtea a solicitat Parlamentului să reglementeze un mecanism de achitare a serviciilor de

încălzire în cazul apartamentelor deconectate de la sistemul centralizat de încălzire în conformitate cu raționamentele Hotărârii Curții Constituționale.

Însă *de -facto* și *de -jure* această adresare Curții Constituționale a Republicii Moldova a fost ignorată de Parlamentul Republicii Moldova (mai bine zis de conducerea organului legislativ suprem) și în urma urmei un mecanism de achitare a serviciilor de încălzire în cazul apartamentelor deconectate de la sistemul centralizat de încălzire a fost stabilit prin Ordinul Ministerului infrastructurii și dezvoltării regionale nr.184 din 31.10.2022 cu privire la aprobarea Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică (Publicat : 11-11-2022 în Monitorul Oficial Nr. 349-361 art. 1265) *"în scopul executării prevederilor pct. 4 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 45 din 31 octombrie 2022 și în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2017"*.

În contextul celor expuse putem concluziona faptul nerespectării, dar *de -facto*, după cum a fost indicat sus, ignorării adresării Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.PCC-01/205a/86 din 3 martie 2022, deoarece necăutând la situația excepțională nu a avut și nici nu are Ministerul infrastructurii și dezvoltării regionale atribuții necesare pentru înlocuirea Parlamentului Republicii Moldova, ca organului legislativ suprem, în vederea examinării și soluționării adresării Curții Constituționale a Republicii Moldova transmise către Parlament.

Mai mult ca atât, inclusiv și în perioada examinării sesisării nr. 205a/2020, precum și pronunțării hotărârii Înaltei Curte nr.4 din 3 martie 2022, în Republica Moldova a fost declarată situație excepțională și ulterior prin Hotărârea Parlamentului RM nr.41 din 24.02.2022 a fost declarată starea de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile, *însă* în adresa Curții Constituționale remise de către Parlament în mod expres și clar a fost indicată că anume Curtea îi solicită Parlamentului să reglementeze un mecanism de achitare a serviciilor de încălzire în cazul apartamentelor deconectate de la sistemul centralizat de încălzire în conformitate cu raționamentele Hotărârii Curții Constituționale nr.4 din 3 martie 2022.

Astfel, ca urmare constatărilor menționate și analizei informațiilor prezentate în cadrul orelor de audiență cetățenilor și în urma mai multor întreveneri cu locuitorii ai municipiului Bălți, precum și altor informații oferite, au fost identificate probleme ce țin de aplicarea prevederilor Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobată prin Ordinul Ministerului infrastructurii și dezvoltării regionale nr.184 din 31.10.2022, cu depășirea evidentă atribuțiilor și competențelor lui funcționale.

De pe altă parte putem constata că această categorie de consumatorii și anume - consumatorii care sunt proprietarii apartamentelor (încăperilor locuibile în cămine) deconectați integral de la sistemul centralizat de încălzire, prin care

sunt prestate serviciile respective de livrare energiei termice, însă consumatorii respectivi au instalat alte surse de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăpere în perioada de iarnă la un nivel de cel puțin + 18 °, nu au fost și nici nu sunt în condiții egale cu ceilalți consumatori, prin ce sunt încălcate drepturile lor prevăzute de Declarația Universală a Drepturilor Omului, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.217/1990, Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, aprobată la Roma pe data de 04.11.1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.1298/1997, art.16 din Constituția Republicii Moldova.

În acest context consider necesar și oportun de a asigura din partea Statului și autorităților lui competente susținerea, acestei categorii de persoane – cetățenii Republicii Moldova prin modificarea legislației în vigoare (Legii nr.105/2003 privind protecția consumatorilor și Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării).

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Prin amendamente elaborate pentru soluționarea problemei identificate și indicate sus se propune modificarea și competarea art. 18¹ din Legea nr.105/2003 privind protecția consumatorilor și art.42 din Legea nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

Astfel, se propune art. 18¹ Legii nr.105/2003 privind protecția consumatorilor cu aliniatele (4), (5) și (6) cu următorul conținut:

” (4) *Situațiile în care consumatorul este proprietarul apartamentului (încăperii locuibile în cămine) deconectat integral de la sistemul centralizat de încălzire, prin care sunt prestate serviciile respective de livrare energiei termice, însă consumatorul a instalat altă sursă de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăpere în perioada de iarnă la un nivel de cel puțin + 18 °C, sunt considerate ca cazuri neconformității serviciului prestat.*

(5) *În cazurile specificate în alin.(4), consumatorul nu achită plata pentru încălzire prestatorului de servicii – furnizorului energiei termice.*

(6) *În alte cazuri în care consumatorul este proprietarul apartamentului (încăperii locuibile în cămine) deconectat integral de la sistemul centralizat de încălzire, prin care sunt prestate serviciile respective de livrare energiei termice, însă consumatorul nu asigură întreținerea în perioada de iarnă pe întregă suprafața apartamentului (încăperii locuibile în cămine) temperaturii constante în încăpere la un nivel de cel puțin + 18 °C, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de la de la 5% până la 10% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine).*

Modul de aplicare prevederilor prezentul aliniat și metodologia de calculare, facturare, repartizare și plată consumului de energie termică, precum și a costului aferent acestui consum între consumatorii deconectați de la sistemul centralizat de încălzire care nu asigură întreținerea în perioada de iarnă pe întregă suprafața apartamentului (încăperii locuibile în cămine) temperaturii constante în încăpere la un nivel de cel puțin + 18 °C, sunt stabilite conform unui regulament aprobat de Guvern.”

Totodată, se propune expunerea în redacție nouă art.42 alin.(12) din Legea nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, precum și completarea acestui articol cu un aliniat nou (13):

”(12) În cazul în care deconectarea instalației de utilizare a energiei termice de la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică a fost deja efectuată, precum și consumatorul care este proprietarul apartamentului (încăperii locuibile în cămine) a instalat altă sursă de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăpere în perioada de iarnă la un nivel de cel puțin + 18 °C, el este scutit de la plata pentru încălzire prestatorului de servicii – furnizorului energiei termice.”

(13) În alte cazuri în care consumatorul este proprietarul apartamentului (încăperii locuibile în cămine) deconectat integral de la sistemul centralizat de încălzire, prin care sunt prestate serviciile respective de livrare energiei termice, însă consumatorul nu asigură întreținerea în perioada de iarnă pe întreaga suprafață apartamentului (încăperii locuibile în cămine) temperaturii constante în încăpere la un nivel de cel puțin + 18 °C, el achită plata pentru încălzire în mărime de la 5% până la 10% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine).

Modul de aplicare prevederilor prezentul aliniat și metodologia de calculare, facturare, repartizare și plată consumului de energie termică, precum și a costului aferent acestui consum între consumatorii deconectați de la sistemul centralizat de încălzire care nu asigură întreținerea în perioada de iarnă pe întreaga suprafață apartamentului (încăperii locuibile în cămine) temperaturii constante în încăpere la un nivel de cel puțin + 18 °C, sunt stabilite conform unui regulament aprobat de Guvern.”

Încă un moment, după părerea mea, foarte important – data intrării în vigoare legii: în conformitate cu prevederile art.56 alin.(1) și (3) Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Ulterior, în termen de 1 lună după publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intrarea în vigoare prezentului proiect de lege Guvernul este obligat să asigure elaborarea și adoptarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare acestei legi, va asigura reexaminarea și anularea de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate a actelor normative care contravin prezentei legi și va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege, ceea ce acordă un termen rezonabil cât organului executiv, atât și tuturor părților implicate, de a întreprinde măsuri necesare pentru asigurarea aplicării acestor amendamente.

Fundamentarea economico-financiară.

Este evident că implementarea proiectului nu necesită cheltuieli financiare și/sau pierderi de la Bugetul Public Național (BPN), și/sau alocarea de mijloace financiare suplimentare din contul BPN, precum și nu se anticipează dificultăți în implementarea acestuia.

Totodată, ca efectul implementării acestor modificări noi să avem asigurarea respectării drepturilor la condiții egale pentru toate categorii de consumatori, inclusiv pentru consumatorii care sunt proprietarii apartamentelor (încăperilor locuibile în cămine) deconectați integral de la sistemul centralizat de încălzire, prin care sunt prestate serviciile respective de livrare energiei termice, și care au instalat alte surse de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăpere în perioada de iarnă la un nivel de cel puțin + 18 °C etc..

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.

Proiectul este corelat cu prevederile actelor legislative în vigoare, care se află în conexiune, mai mult ca atât, modificările și completările propuse nu afectează concepția generală ori caracterul unitar ale actelor legislative amendate, însă, după părerea autorului Proiectului, va fi necesară elaborarea și aprobarea de către Guvern (în regim de urgență) actelor normative necesare pentru punerea în aplicare prezentei legi, reexaminarea și anularea de către Guvern și autoritățile administrației publice centrale de specialitate a actelor normative care contravin prezentei legi, precum și aprobarea completărilor în actele normative și metodologiile existente pentru implementarea prevederilor Proiectului.

Avizarea și consultarea publică a proiectului.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege poate fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

Constatările expertizei anticorupție.

Proiectul de lege nu conține norme supuse expertizei anticorupție în sensul prevederilor art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, astfel, nu este necesară solicitarea efectuării unei expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție.

Constatările expertizei de compatibilitate.

Proiectul de lege nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Constatările expertizei juridice și altor expertize.

În legătură cu necesitatea respectării cadrului legal și în conformitate cu cerințele art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezentul Proiect în mod obligatoriu urmează a fi supus expertizei juridice în procesul desfășurării procesului de avizare, precum și poate fi consultat cu autoritățile publice competente și instituțiile interesate: Ministerul Energeticii, Ministerul Economiei, Agenția Națională de Reglementare în Energetică, ONG-uri care activează în domeniul protecției drepturilor consumatorilor.

Cu respect,

Alexandr NESTEROVSCHI